

Ledare

Full fart mot tråkigt rekord

Rekordmånga körkort på hyllan är ingen bra start på året.

År 2020 har kört i gång i alltför hög fart på vägarna. Under januari noterades rekordmånga fortkörningar av Västra Nylands polisinsättning och allt fler körkort har lagts på hyllan till följd av fortkörning. Slutar året som det börjat blir det ett rekordår, konstaterar man från polisen.

Sammanlagt fick 92 personer körkortet indraget under januari och det är rekordmånga för årets första månad skrev polisen i ett pressmeddelande.

Ofta har det handlat om grov fortkörning. Det som också sticker ut i sammanhanget är att av de 92 fallen utreds 40 stycken, det vill säga närmare hälften, som allvarligt äventyrande av trafiksäkerheten. Under de senaste åren har medeltalet legat på nio, så det är en minst sagt märkbar förändring. De övriga 52 fallen räknas som värdslöshet i trafiken, något man kan få böter för.

Rekt geografiskt har merparten av de 40 allvarliga fallen skett i Lojo (13) och Esbo (12), men också Kyrkslätt och Raseborg finns med på listan med tre respektive två noteringar.

Den milda vintern spelar förmodligen en stor roll. Att hålla vinterhastigheter på varma snöfria vägar kan vara en viss utmaning, men sam-

tidigt påminner kommissarie Ilkka Kantola på polisen i västra Nyland om att väglaget kan vara förändrad. Trots att vägarna är bara och föret ser bra ut är det absolut inte sommar.

– Kalla däck, kall vägyta, vinterdäck och så vidare har en stor inverkan på friktionen. Det betyder att bromssträcken trots de begränsade hastigheterna är märkbart längre än under sommarförhållanden, säger Kantola i pressmeddelandet.

Det som kanske är ännu mera oroande är att utvecklingen går i fel riktning. Trots att myndigheterna tvingats minska på övervakningen har antalet fall av grovt äventyrande av trafikreglerna ökat. Siffrorna talar sitt tydliga språk – år 2014 hade man 274 fall och därifrån har det sedan ökat år för år till 460 i fjol. Årets januari tyder dessutom på ett nytt rekord i år igen.

Samtidigt förs det också en diskussion i rakt motsatt riktning, om dem som upplevs köra för sakta på vägarna. Och visst ses det på den biten också, men i VN i förra veckan framgår det att Västnyland inte kommer att få några nya vägmärken som anvisar minimihastighet. Böter kommer man inte heller att få för att köra sakta.

Enligt lagstiftare är det nya märket för minimibegränsning ett knep för väghållarna att hindra fordon som klassificerats som långsamma att köra i exempelvis en tunnel. Ett annat potentiellt användningsområde, som används i Europa för att styra upp tung trafik, är flerfliga motorvägar.

Så bedömningen är att det inte kommer att komma upp många sådana här märken i Finland, bara enstaka och på specifika vägvagnit och att de endast gäller vissa fordonstyper. Till exempel personbilar kommer inte att beröras av märket.

Samtidigt upplevs långsamma bilar ibland vara ett problem också på västnyländska vägar. Yrkesmannen Uffe Österman konstaterar i VN att lastbilschaufförer får jobba bara en begränsad tid, sen måste man stanna på grund av färdskrivaren. På korta sträckor gör det inte så mycket, men om man åker långa vägar och hela tiden kör tio kilometer saktare än man får så är det ganska mycket som faller bort under en dag.

Och det är förstås också en poäng i sammanhanget.

THOMAS SUNDSTRÖM
thomas.sundstrom@ksfmedia.fi

ANDRAS RÖSTER

Och ja, det finns värdutbildade som jobbar i andra branscher som kan tänkas återvända om och då arbetsbördan lättar. Men inte ens det är tillräckligt.

Åbo Underrättelser
Anja Kuusisto

I dagens stressade värld, med längtan efter mindfulness, meningsfullhet och inre frid, kunde lek med sina barn också framhållas som en unik möjlighet till avkoppling.

Österbottens tidning
Sofie Stara

Alla problem kan inte heller lösas genom att anställa fler vårdare. Viktigast är att grundorsakerna åtgärdas. Dålig stämning, strul med arbetsledning och uppgifter som andra grupper borde sköta har ofta tagits upp det senaste året.

Syd-Österbotten
Lotta Sjöblad

I DAG

Ashkan Pakseresht

Vår inställning till genändrad mat

■ I Europa råder en rätt utbredd uppfattning om att konsumenter är negativt inställda till genändrad (GMO) mat. Därför har man ansett sig ha stöd för de restriktiva bestämmelser som hittills gällt.

Men den så kallade Eurobarometern från år 2010 visade att européerna är mera positivt inställda till bioteknologi överlag, detta på grund av en ökad oro för energi- och hållbarhetsfrågor.

Denna alltmer positiva inställning hade tidigare ingen större betydelse. Men EU-kommissionen föreslog nyligen nya regler och bestämmelser som tillåter att de enskilda medlemsstaterna avviker från det system som hittills gällt i hela EU, det system som reglerat produktionen av livsmedel med användande av bioteknologi.

Denna förändring i bestämmelserna tillåter nu de enskilda medlemsländerna att införa ett obegränsat, eller fallspecifikt, moratorium, det vill säga ett tillfälligt uppehåll, om kommersiell odling och försäljning av genändrade livsmedel inom sina respektive områden, nationella eller regionala.

Bestämmelserna kan alltså snart komma att variera i de olika medlemsländerna. Det betyder att vissa aktörer i livsmedelskedjan (jordbrukare, livsmedelsindustrin, återförsäljare och beslutsfattare) får mera självbestämmanderätt vad gäller användningen av bioteknologi.

I Sverige genomförde jag och mitt team ett experiment för att klarlägga om en förändring i de livsmedelspolitiska bestämmelserna samt huruvida jordbrukarna och livsmedelsproducenterna stödjer och accepterar dessa bestämmelser påverkar i vilken grad konsumenterna accepterar en genförändrad produkt som har direkta och konkreta hälsofördelar och indirekta fördelar för miljön. Resultaten visar att tendensen för konsumenten att acceptera produkten är lägre då mera restriktiva livsmedelsbestämmelser råder och högre med mindre restriktiva bestämmelser.

I experimentet utgick vi från att jordbrukare, industrin och återförsäljarna accepterar en genförändrad användning av bioteknologi i livsmedelsproduktionen. Konsumenterna visade då också mera stöd för och acceptans av genändrade livsmedel. Resultaten visade alltså att vid en jämförelse av varierande bestämmelser om genändrade livsmedel visade konsumenterna mera acceptans vid mindre restriktiva bestämmelser. Och när bestämmelserna var mera restriktiva sjönk stödet från konsumenterna betydligt.

Vår forskning visar därmed att konsumenterna drar sina slutsatser om genändrade livsmedel utifrån information om de åtgärder som vidtas av aktörer högre upp i livsmedelskedjan, det vill säga jordbrukare och livsmedelsproducenter, och tar till sig deras val i de här frågorna.

Studien publicerades i Journal European Review of Agricultural Economics med rubriken Consumer acceptance of food biotechnology based on policy context and upstream acceptance: evidence from an artefactual field experiment.

Kolumnen är översatt från engelska av Ulrica Isaksson.

Skriften är specialforskare vid Yrkeshögskolan Novia i Raseborg.